

Ekotuunari

Teksti ja koonti: Tiina Oksanen, Rauna Koivunen, Ekotuunari-hanke, Jyväskylän Katulähetys ry
Vaikuttavuutta seurattiin: Havainnoimalla ja kyselyillä

Jyväskylän Katulähetys ry:n toteuttaman Ekotuunari-hanke kokosi yhteen tuunaamisesta kiinnostuneita kädentaitajia. Heitä tuettiin omista vahvuuksissaan sekä heräteltiin osallistujien sisäistä yrittäjyyttä. Hanke kannusti työllistymiseen osittain tai jopa kokonaan kädentaitoja käyttäen

Lyhyiden asiakkuuksien vaikutuksesta

Ekotuunari hanke on järjestänyt kahden päivän työpajoja monenlaisten käsityötekniikoiden parissa. Kaikissa näissä työpajoissa on ollut vahvasti mukana omalla osaamisella työllistymisen mahdollisuuksien kartoittaminen ja niistä keskustelu mm. kevyt- ja osuuskuntayrittäjyyden muodoissa. Hanke on pystynyt vaikuttamaan positiivisella tavalla asiakkaiden suhtautumiseen omaan työllistymismahdollisuuksiinsa jo näiden lyhyiden työpajojen aikana. Keskusteluissa ja palautteissa on korostunut asiakkaiden vertaistuen merkitys toisilleen sekä uuden oppimisen tuoma tyytyväisyys omaan tekemiseen.

Tässä tekstissä on otettu yhden kahdenpäivän mittaisen työpajan asiakkaiden (6 hlö) antama palaute tarkasteluun. Työpajalla valmistettiin malleja joulukorteista sekä kransseista tulevien työpajojen esitteilyä varten sekä keskusteltiin työelämän mahdollisuuksista asiakkaille. Ryhmässä asiakkaiden taustat ja tämän hetkinen työkuunto muokkasivat keskustelun oman osaamisen hyödyntämiseen osa-aikaisen työn tekemiseen esim. osuuskunnan kautta. Asiakkaista suurin osa ei ollut aikaisemmin pohtinut työelämään paluutaan osa-aika työn kautta. Kaikilla oli ajatus siitä, että työtä pitää tehdä 5 päivää viikossa 8 tuntia päivässä. Asiakkaista melkein kaikki kokivat osa-aikatyön tekemisen mahdollisuutena, ainoastaan yksi oli sitä mieltä, että hän haluaa ehdottomasti tehdä kokoaikaista työtä tulevaisuudessa. Tässä muutamia asiakas kommentteja osa-aikatyön tekemiseen liittyen:

”Minulle ainoa mahdollisuus palata työelämään”.

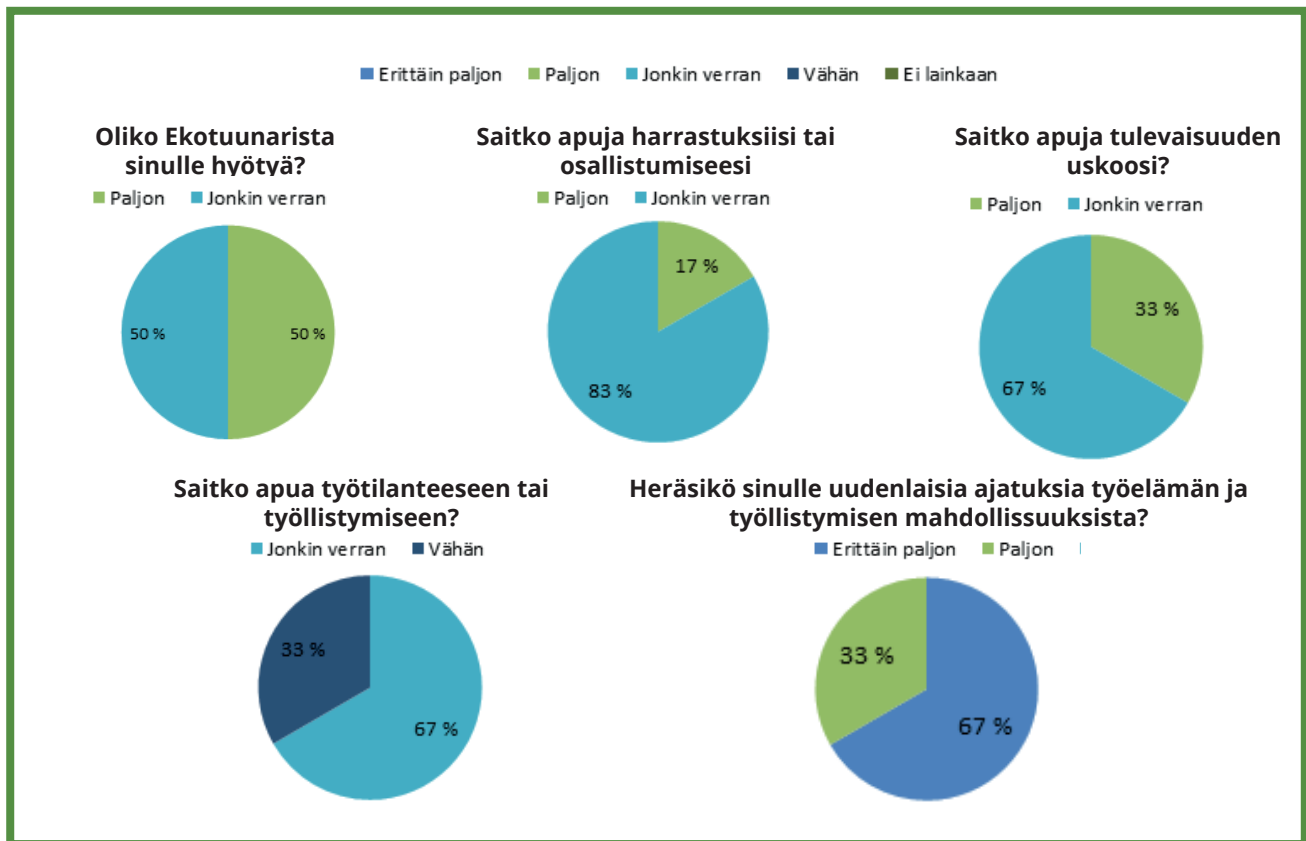
”En pystyisi tekemään. Jos tykkää työstään, ei se niin pahalta tunnu”.

”Tekisin mielelläni omien voimavarojeni mukaan, koska pitää jaksaa huolehtia itsestään työn jälkeen”.

Keskustelimme myös aiheesta, voisiko harrasteiden kautta löytyä polku työelämään. Meillä kaikilla kun on hurjasti osaamista ammattiosaamisen lisäksi. Eräs asiakas tarttui tähän:

- ”Pidän kaikki ovet auki, olisihan se mielenkiintoinen vaihtoehto, koska olen joutunut sairauksieni takia luopumaan kaikista edellisistä ammateista. Haluan kuitenkin löytää uuden ammatin.”

Hänen kanssaan jatkettiin asiasta syvemmälle. Hän harrastaa mm. vaeltamista ja on itse opiskellut Green care -alaa ja erityisesti luonnossa liikkumisen vaikutuksesta ihmiseen. Hänelle ei ollut ennen tätä keskustelua tullut mieleen, että hän voisi tästä alueesta saada itselleen uuden ammatin, esim. voimaannuttavien metsäkävelyiden ohjaajana. Tämä osittain siksi, että hän ei voisi kuvitella esiintyvänsä ryhmän edessä. Tämäkin pelko hieman hälveni, kun puhuimme siitä, että hän olisi tuossa tilanteessa itselleen turvallisessa ympäristössä ja hänellä olisi tilanteen asiantuntijuus. Kannustimme häntä kokeilemaan oman ryhmänsä kanssa, jollakin hänelle tutulla ja turvallisella aiheella. Muutaman viikon päästä hän piti Digi Talentin porukalle lyhyen esitelmän unen merkityksestä ihmisen hyvinvointiin. Ekotuunarin valmentaja tapasi asiakkaan heti tuon tilaisuuden jälkeen ja pääsimme purkamaan tilanteen. ”Ei se nyt ihan hirveää ollut”, oli hänen kommenttinsa ja hän haluaa ehdottomasti jatkaa tämän osa-alueen kehittämistä.

Yhdestä lyhyestä työpajasta (2 päivää) asiakkailta (6 hlö) kerätty palaute grafiikkana.

Asiakkaita lyhyisiin työpajoihin saatiin myös aktiivimallin vaikutuksesta. ESR-hankkeissa oli mahdollista kerryttää niin kutsuttua Aktiivimallia 1.4.2019 alkaen, kunnes aktiivimalli poistui vuoden 2019 lopussa. Ekotuunarin lyhyet työpajat räätälöitiin aktiivimallin tarpeisiin ja niihin osallistuneet työnhakijat olivat tyytyväisiä mahdollisuudesta kerryttää aktiivimallia heille mielekkäällä tavalla.

Pitkäaikaisen valmennuksen vaikutuksia

Yrittäjyys on paljon muutakin kuin liiketoimintasuunnitelman tekemistä tai tiedon hankkimista eri yritysmuodoista, rahoituksesta, verotuksesta, vakuutuksista ja kilpailijoista. Monelle se voi olla lähinnä hauras haave, joka toteutuakseen tarvitsee usean elämän eri osa-alueen eheyttämistä ja yhteen sovittamista. Se vaatii myös henkistä kasvua, uskallusta tulla näkyväksi ja oman osaamisen arvostamista myös euromääräisesti. Yrittäjyys tarvitsee myös hyvän verkoston, jonka puoleen voi kääntyä tarvittaessa sekä uskallusta pyytää apua silloin kun sitä tarvitsee sen sijaan, että yrittäisi sitkeästi sinnitellä ja pärjätä sillä kuuluisalla suomalaisella sisulla. Myös muiden elämän osa-alueiden tulisi olla hallinnassa ja tasapainossa yrittäjäksi ryhtyessä.

Monelle tämä vaatii pitemmän kasvuprosessin ja sen avuksi valmennusta, joka tapahtuu pitemmällä aikavälillä valmentautujan elämäntilannetta kuunnellen ja lujan lempeästi ohjaten uusien ovien avaamiseen. Sitä Ekotuunari on halunnut tarjota pitkäkestoisilla valmennuksilla juurikin heille, jotka haluavat mennä hitaampaa reittiä yrittäjyyteen.

Kohderyhmä ja tarve

KOHDERYHMÄ

-Kädentaidoista ja yrittäjyydestä kiinnostuneet työnhakijat

KOHDERYHMÄN ERITYISTARPEITA

-Yrittäjämäisen asenteen herättely, tietous yrittäjyyden muodoista sekä kierrätysmateriaalien hyödyntämisestä

Tavoite ja tulokset

1) TAVOITE: 10 asiakasta työllistyy, 10 opiskelemaan käsityöalaa, 1-3 pienyritystä syntyy

1) TULOS

10 hlöä töihin
1 hlöä opiskelemaan
6 hlöä suunnittelee yritystoimintaa

2) TAVOITE

-Uuden pitkäkestoinen valmennusmallin kehittäminen, kädentaitajia itsensä työllistämiseen kierrätysmateriaaleja hyväksi käyttäen

-Kestävän kehityksen edistäminen lisäämällä tavaroiden kierrättämistä

2) TULOS

-On kehitetty ja testattu sekä pitkäkestoista valmennusta, että lyhyitä työpajoja.

Konsepti

VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

-Nonstop toteutus
-Lyhytkestoiset työpajat, joissa kädentaitojen tekniikoita ja valmennusta
-Pitkäkestoinen yksilövalmennus
-Asiakkaat apuohjaajina ja pitävät itsenäisesti työpajoja
-Kaikkien asiantuntijuutta ja vertaistuen merkitystä hyödynnetään
-Ohjaajat kannustavat itseohjautuvuuteen sekä yrittäjämäiseen ajattelutapaan

TEOT & TUOTOKSET

- Yhteensä tavoiteltu **70 ihmistä**
Asiakkaiden **keski-ikä yli 45 vuotta**
- Yksilövalmennuksessa **11 hlö**
- Lyhyitä työpajoja pidetty **31 kpl**
- Jätekuormaa on vähennetty materiaalien hyödyntämisenä ja lahjoituksina **3082 kg**
- Asiakkaista **92%** piti saamaansa vertaistukea tärkeänä

YHTEISTYÖKUMPPANUUDET

Keski-Suomen Yhteisöjen Tuki ry (KYT), Jyväskylän seudun Nuorisoseura ry, Wari ry, Paremmiin yhdessä ry, Innotyöverkko Osuuskunta, Väentupa ry, Kintauden Nuorisoseura ry, Koskenpään työväenyhdistys ry, Osuuskunta Smartisti, Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kannatusyhdistys ry, LuovaLinna Oy, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä/ Gradia, Te-toimisto, Nina Korento Tmi, Tuunaajamutsi, Farkkusauma, Piece of Jeans, Finlayson sekä Mattokymppi

Muutokset

- Kierrätyksen materiaalivirta ja materiaalien mahdollisuudet on tehty asiakkaille näkyväksi.
- Asiakkaat (kädentaitohenkiset työnhakijat) ovat verkostoituneet keskenään.
- Asiakkaiden tietämys erilaisista itsensä työllistämisen muodoista ja vaihtoehdoista on lisääntynyt (kevytyrittäjyys, osuuskunta jne.)

- Asiakkaiden tietoisuus palkkatyön eri muodoista lisääntynyt, mm. osa-aikaisuus

- Jyväskylän Katulähetys ry:n yhteistyöverkosto on laajentunut erityisesti luovien alojen yrittäjien suuntaan

- Paikallinen media on hankkeen myötä kiinnostunut Kiertotaloudesta ja sen mahdollisuuksista työllistymisessä. (mm. YLE Jyväskylä).

• • • • •

"Olen saanut tukea vaikeaan elämäntilanteeseen"

"Pajoihin osallistuminen on auttanut työllistymisvaihtoehtojen kartoittamisessa"

"Oma usko omiin taitoihini on vahvistunut"

"Päässyt tutustumaan samanhenkisiin ihmisiin"

ASIAKKAITA
YHTEENSÄ

70hlö

YRITTÄJYYTTÄ
SUUNNITTELEE

6hlö

JÄTEKUORMAA
VÄHENNETTY

**3082
KG**

TYÖPAJOJA
JÄRJESTETTY

31kpl

Talenti-kierrätyksen päällikön Juha Konttinen Ekotuunarin vaikutuksesta

"Ekotuunarin mukaan tulo Talentikierrätykseen on saanut meissä aikaan uudenlaista ajattelua kierrätyksen mahdollisuuksista ja ohjannut meidän ajattelua näkemään oman laatikkomme ulkopuolelle. Hanke on laajentanut myös meidän verkostoamme kierrätyskentällä ja tuonut meidät luovien pienyrittäjien yhteyteen, ilman uutta alustaakin. Tuunareiden innoituksessa on syntynyt monia uusia polkuja meidän materiaalivirroille ja sitä kautta toimintamme kannattavuus on parantunut. Nämä pienetkin materiaalipolut on saanut meidät näkemään kierrätyksen uusin silmin, sekä kokemaan oivaltamisen iloa".

Asiakkaan kokemuksia

"Minulla on ollut tukenani valmentajani, joka on nähnyt minussa olevan potentiaalin. Hän on rohkaissut minua kokeilemaan omia rajojani, tunnistamaan rajoitukseni, käyttämään minulla olevia taitojani, miettimään mitä haluan ja mikä on minulle tärkeää. Hän on auttanut minua muistamaan että minulla on edelleen monenlaista ammattitaitoa, se ei olekaan kadonnut vuosien myötä ja minulla on edelleen paljon annettavaa sekä työntekijänä että ihmisenä...Jos olisin Ekotuunari hankkeen sijaan osallistunut yhdelle lukuisista cv:n teko lyhytkurssille, istuisin todennäköisesti edelleen kotona ja uskoisin iltapäivälehtien otsikoita että olen vain saamaton luuseri. Ekotuunari-valmennus on oikeasti antanut minulle jotain paljon merkityksellisempää: itsekunnioitusta, ihmisarvoa ja toivoa."

Kierrätyskoruja

Muistikirja pajassa tuunattiin muistikirja työnhakua varten

YLE Jyväskylä tutustumassa Ekotuunarin pajaan

Farkkutakkia tuunataan Nina Korennon vetämässä työpajassa